

REFERAT Forebyggelsesudvalget (Nedlagt 31.12.2021) d. 28-05-2018

Mødedato Mandag d. 28. maj 2018 kl. 15:00

Mødested B2.01

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse - Socialt arbejde i konkrete boligområder.....	3
Fasttilknyttede læger på plejecentrene.....	4
Igangværende projekter finansieret af Forebyggelsesudvalget - oversigt og status.....	5
Sundhedsstyrelsens reviderede forebyggelsespakker.....	8
Analyse af kommunal medfinansiering.....	9
Mål og strategi i arbejdet med sundhedsfremme og forebyggelse.....	11
Budget 2019 - budgetforslag på Forebyggelsesudvalgets område.....	13
Forårsopfølgning 2018 på Forebyggelsesudvalgets område.....	14
Forebyggelsesudvalgets studietur.....	16
Ansøgninger om midler fra Sundheds- og Ældreministeriets pulje til etablering af læge- og sundhed	17
Meddelelser fra formanden og udvalgets medlemmer.....	19

Punkt 23: Temadrøftelse - Socialt arbejde i konkrete boligområder

00.16.02-A21-1-12

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

x

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Som et led i Forebyggelsesudvalgets introduktionsplan lægges op til en temadrøftelse om socialt arbejde i udvalgte boligområder.

Sagsfremstilling

I byrådsperioden 2018 - 2021 er socialt arbejde i boligområder jf. styrelsesvedtægten en ny opgave for Forebyggelsesudvalget.

På mødet præsenteres udvalget for en gennemgang af området - organisering og indsatser.

Karin Locander og Marianne Rasmussen Rahbek deltager uden sagens behandling.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 24: Fasttilknyttede læger på plejecentrene

27.42.20-A00-1-16

Kommunikation

DIR	FOU	BFU	SOS	BSK	KFU	BYP	TMU	ØKE	BYR
	x		x						

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

I forbindelse med satspuljeaftalen for 2016-2019 blev der afsat 100 mio. kr. til etablering af en landsdækkende ordning med faste læger på plejecentrene. Herning Kommunes andel af de afsatte midler udgør 1,5 mio. kr.

PLO (Praktiserende Lægers Organisation) Midtjylland, kommunerne i Region Midtjylland og Region Midtjylland indgik i november 2016 en delaftale om en ordning med faste læger tilknyttet plejecentre. Ordningen igangsættes nu på plejecentrene i Herning Kommune.

Målet med ansættelse af plejehjemsleger er at forbedre den sundhedsfaglige behandling af beboerne på plejecentrene – herunder at reducere antallet af forebyggelige indlæggelser og genindlæggelser samt forbedre medicinbehandlingen.

Sagsfremstilling

Sundhed og Ældre har i marts 2018 aftalt med PLO-Herning, hvordan ordningen med faste læger på plejecentrene i Herning Kommune skal gennemføres. Det omfatter blandt andet, hvilke læger der skal tilknyttes det enkelte plejecenter.

Ordningen med fast tilknyttede læger på plejecentrene indebærer, at der til hvert plejecenter tilknyttes en fast læge. Større plejecentre kan have flere læger tilknyttet.

Ordningen betyder, at de fasttilknyttede læger yder generel sundhedsfaglig rådgivning til personalet på plejecentret – herunder rådgivning til eksempelvis medicinbehandling og ikke-akutte problemstillinger.

Beboerne på plejecentret kan fortsat frit vælge at beholde den læge, de har ved indflytningen på plejecentret. De kan dog også vælge den fast tilknyttede læge til at varetage behandlingen. I aftalen med PLO forpligter Herning Kommune sig til at understøtte beboerne i at vælge den fasttilknyttede læge. Ordningen er ens på hhv. kommunale og private plejecentre i Herning Kommune og omfatter således 11 kommunale plejecentre, tre plejehjem, der drives efter driftsaftale med Danske Diakonhjem, og to friplejehjem. Ordningen med fasttilknyttede læger omfatter ikke borgere på midlertidige ophold.

I aftalen med de privatpraktiserende læger forpligter Herning Kommune sig til at sikre, at lægen har en fast kontaktperson på plejecentret, og at lægen får mulighed for at præge den sundhedsfaglige behandling på plejecentret.

Social og Sundhedsudvalget er blevet orienteret om indgåelsen af delaftalen - med PLO-Herning om fast tilknyttede læger på plejecentrene - på udvalgets møde den 17. april 2018, punkt nr. 37.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at Forebyggelsesudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 25: Igangværende projekter finansieret af Forebyggelsesudvalget - oversigt og status

29.00.00-A26-1-18

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

X

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

På mødet den 19. marts 2018, punkt nr. 13, blev Forebyggelsesudvalget forelagt en oversigt over og status for igangværende projekter, der er finansieret af udvalget. Oversigt og status fremlægges her igen til eventuel beslutning om skabelse af yderligere økonomisk råderum.

Sagsfremstilling

Forebyggelsesudvalget finansierer følgende projekter i årene 2018-2021:

1. Osteoporose-skole (Knogleskørhed) (1. januar 2016 – 31. december 2018)

Målet med projektet er at forebygge knoglebrud hos borgere diagnosticeret med knogleskørhed(osteoporose) ved at fremme en knoglevenlig livsstil. Målet opfyldes igennem holdforløb - den såkaldte Osteoporoseskole. Baggrunden for projektet er et ønske om at reducere de samfundsøkonomiske omkostninger forbundet med osteoporose.

2. Samskabelse – bo, lev og lær, for-analyse (1. februar 2018 - 30. juni 2018)

Målet med projektet er at styrke menneskers fysiske og mentale sundhed og fremme sociale fællesskaber gennem indretning af det fysiske miljø. Dette med henblik på at sikre øget livskvalitet og styrke muligheder for tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked. For-analysen har til formål at udarbejde en tværgående samarbejdsmodel for en mere helhedsorienteret og sammenhængende indsats på psykiatriområdet på tværs af offentlige og private aktører.

3. Kultur på recept - delt finansiering mellem budgetforligsmidler og Forebyggelsesudvalget (1. januar 2017-31. december 2019)

Målet med projektet er at undersøge om samt hvordan kulturelle aktiviteter kan bruges som social løftestang til at fremme sundhed, trivsel og medborgerskabsfølelse hos borgere med sygdom, social isolation og manglende tilknytning til arbejdsmarkedet.

4. Plads til forskel – Boligsocial helhedsplan (1. oktober 2017 - 30. september 2021)

Målet med projektet er at minimere negativ social arv i udsatte familier i de to boligområder Holtbjerg og Lyngbyen ved at fremme tryghed, sundhed og trivsel. Via forebyggende helhedsorienterede indsatser omkring børn og forældre i boligområderne understøttes særligt de unge beboere under 30 år i forhold til tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked - og i forlængelse heraf opnås en styrkelse af boligområdernes sociale kapital og sammenhængskraft - også på tværs af de to boligområder.

5. Forebyggende hjemmebesøg til ældre i særlig risikogruppe (1. september 2016 - 30. august 2018)

Målet med projektet er at udvikle et koncept for opsporing af ældre borgere i alderen 65-79 år, som er sårbare og i særlig risiko for at få sociale, psykiske eller fysiske problemer eller på anden måde er i en vanskelig livssituation.

6. Lær at tackle hverdagen som pårørende (1. januar 2018 - 31. december 2019)

Målet med projektet er at styrke pårørendes trivsel og egenomsorg og derved forebygge stress og/eller depression og nedslidning. Modellen er baseret på frivillige, erfarne pårørende.

7. Storrygerindsats (1. januar 2018 og frem)

Målet med projektet er at 250 borgere årligt stopper med at ryge. Målet opfyldes ved at tilbyde et effektivt rygestopforløb til omkring 400 borgere årligt.

8. Kom og Kvit (1. september 2014 og frem)

Målet er at tilbyde borgere i Herning Kommune - som ryger og som ønsker at stoppe med at ryge - et rygestopkursus. ”Kom og kvit” er udviklet af Kræftens Bekæmpelse og er målrettet borgere, som er aktive på arbejdsmarkedet. Holdene oprettes efter behov og tilrettelægges så vidt muligt efter deltagerens ønsker og behov – de ligger eksempelvis ofte uden for normal arbejdstid.

9. Naturen som social løftestang (1. august 2015 - 31. marts 2019)

Målet med projektet er at bidrage til at nedbringe antallet af kontanthjælpsmodtagere, der vurderes ikke-arbejdsmarkedsparate. Dette sker ved at bruge naturen som ”social løftestang” i en helhedsorienteret indsats målrettet særligt sårbare kontanthjælpsmodtagere. Målet er, at deltagerne opnår et bedre helbred og får større kendskab til mulighederne i naturen i og omkring Herning, samt kommer tættere på selvforsørgelse.

10. Fremskudt sundhedsindsats (1. november 2015 - 31. marts 2019)

Målet med projektet er at opspore somatisk sygdom hos sårbare borgere med psykisk sygdom, som ikke kan anvende de etablerede sundhedstilbud og indsatser optimalt. I projektet afprøves forskellige typer af fremskudte sundhedsindsatser med det formål at fremme sundhed og trivsel hos målgruppen.

11. Overvægtspakke – øget indsats overfor overvægt (1. januar 2014 og frem)

Målet med projektet er at omsætte anbefalingerne i Sundhedsstyrelsens forebyggelsesplan om overvægt for derved at reducere antallet af overvægtige voksne i Herning Kommune ved at opspore voksne med overvægt eller risiko for overvægt og tilbyde dem hjælp til vægttab.

12. Musikkens sprog - Delt finansiering mellem Forebyggelsesudvalget og Kultur- og fritidsudvalget (1. april 2018 - 31. december 2019)
Målet er at styrke børns sprogudvikling ved at bringe musikken ind i deres liv og give forældre og børn en oplevelse og læring sammen, som kan styrke familien og det enkelte barn. Projektet samarbejder med projektet "Plads til forskel - Boligsocial helhedsplan".

13. Røg på Produktionsskolen (1. januar 2016 – 30. juni 2018)

Målet med projektet er at reducere antallet af rygere på Herning Produktionsskole. Dette sker ved hjælp af blandt andet rygestopforløb målrettet specifikt mod de unge i projektets målgruppe samt flere forskellige andre initiativer på Herning Produktionsskole.

14. At bryde ensomheden (1. september 2015 – 31. december 2018)

Målet med projektet er at bekæmpe ensomhed og styrke sundhed og trivsel hos borgerne i Herning Kommune ved at tilbyde læsegrupper med "guidet fælleslæsning" til udvalgte målgrupper. "Guidet Fælles Læsning" har som formål at støtte borgere i at mestre vanskeligheder i eget liv, forebygge og afhjælpe ensomhed samt øge tilgængeligheden til litteratur.

15. Kompetenceudvikling og netværksdannelse i projekt "Trivsels Smiley" (1. januar 2017 – 31. december 2018)

At støtte op om projekt "Trivsel Smiley" og erhvervsskolernes indsats i forhold til at støtte særligt sårbare elever og styrke den mentale sundhed og trivsel hos alle elever, så flere unge gennemfører deres uddannelse.

En mere detaljeret status for de enkelte projekter er vedlagt som bilag.

Økonomi

Forebyggelsesudvalgets økonomiske råderum til igangsættelse af initiativer ses nedenfor.

Budget - indsatser vedtaget i Forebyggelsesudvalget				
Samlet budget	5.541.000	4.908.000	4.634.000	4.607.000
	Budget 2018 incl ov	Budget 2019 incl ov	Budget 2020 incl. ov	Budget 2021 incl. ov
Overførsel	2.584.000	689.000	689.000	1.338.000
Driftudgifter	2.585.000	2.585.000	2.585.000	2.585.000
Forebyggeshandleplan				
Naturen som social løftestang	630.000	137.000	0	0
Fremskudt sundhedsindsats	827.000	267.000		
Sundhed og trivsel på dansk				
Osteoporose	79.000			
At bryde ensomheden - Guidet Fælles Læsning	16.000			
RØG på Produktionsskolen	17.000			
En hverdag i bevægelse – Herningsholm Erhvervsskole				
I alt - Forebyggeshandleplan version 2.0 vedtaget 17. aug. 2015	1.569.000	404.000	0	0
Øvrige indsatser				
Kom og Kvit	55.000	55.000	55.000	55.000
Overvægtpakke	65.000	65.000	65.000	65.000
Kultur på recept	425.000	285.000	0	0
Forebyggende hjemmebesøg	362.000	0		
Meraktivitet - storrygerprojekt	461.000			
Storrygerindsats	870.000	870.000	870.000	870.000
Boligsocialt helhedsplan	616.000	410.000	410.000	
Projekt trivsels smiley - kompetenceudvikling	10.000	0		
Herningholms erhvervsskole - kompetenceudvikling				
Samskabelse - bo lev og lær - foranalyse	200.000	0		
Lær at tackle	140.000	130.000	0	
Musikkens sprog	78.000	104.000	0	
Øvrige indsatser i alt	3.282.000	1.919.000	1.400.000	990.000
Forbrug i alt	7.436.000	4.908.000	3.985.000	3.575.000
Råderum	689.000	689.000	1.338.000	2.370.000

Hvis alle overførsler bruges af de enkelte projekter, vil det give et merforbrug i 2018. Ikke alle projekter har dog behov for overførsel af alle uforbrugte midler. Hvis disse midler i stedet overføres til ny disponering af udvalget, bliver resultatet et økonomisk råderum, som vist i tabellen ovenfor; i 2018 på 689.000 kr., i 2019 på 689.000. kr., i 2020 på 1,3 mio. kr., og i 2021 på 2,4 mio. kr.

Følgende projekter enten ophører med udgangen af 2017 eller har ikke behov for pengene:

- Naturen som social løftestang - 13.000 kr.
- Sundhed og trivsel på dansk - 68.000 kr.
- Kultur på recept - 145.000 kr.
- Storrygerindsats - 94.000 kr.
- Kompetenceudvikling og netværksdannelse i projekt Trivselssmiley - 10.000 kr.
- Fremskudt sundhedsindsats - 233.000 kr.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at udvalget drøfter, om der skal skabes yderligere økonomisk råderum.

Beslutning

Forebyggelsesudvalget peger på fire konkrete projekter med henblik på skabelse af beslutningsgrundlag på kommende møde efter samstemning med den fælles ejerkreds.

Bilag

Status på projekter under Forebyggelsesudvalget - marts 18

Punkt 26: Sundhedsstyrelsens reviderede forebyggelsespakker

29.00.00-A26-1-18

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

X

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Sundhedsstyrelsen udgav i 2012 og 2013 en række forebyggelsespakker med faglige anbefalinger til kommunerne på forebyggelses- og sundhedsfremmeområdet. Forebyggelsesudvalget behandlede i 2013 forebyggelsespakkerne. Der er nu udgivet reviderede forebyggelsespakker indeholdende den nyeste evidens og best practice på området.

Sagsfremstilling

Forebyggelsespakkerne er i april 2018 blevet revideret. Der er i alt 11 forebyggelsespakker vedrørende tobak, alkohol, fysisk aktivitet, hygiejne, indeklima i skoler, mad & måltider, mental sundhed, overvægt, seksuel sundhed, solbeskyttelse og stoffer.

Hver forebyggelsespakke indeholder faglige anbefalinger til kommunerne på grund- og udviklingsniveau. Som noget nyt har Sundhedsstyrelsen prioriteret imellem forebyggelsespakkerne og anbefaler kommunerne at starte med at implementere forebyggelsespakkerne vedrørende tobak, fysisk aktivitet, mental sundhed, alkohol, overvægt, mad & måltider samt stoffer. Et andet nyt tiltag er, at Sundhedsstyrelsen har lavet en oversigt over anbefalinger ud fra fagområder, så der fx kan søges på indsatser på børneområdet på tværs af alle forebyggelsespakker.

Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker er et redskab, der bruges administrativt i arbejdet med forebyggelse og sundhedsfremme. Som udgangspunkt iværksættes ikke indsatser, der ikke er angivet i forebyggelsespakkerne. Forebyggelsespakkerne vil derfor blive anvendt i det administrative arbejde med implementeringen af Forebyggelsesudvalgets mål og strategi i samarbejde med andre fagudvalg, jf. sag nr. 28 på nærværende dagsorden.

Forebyggelsespakkerne ses på <https://www.sst.dk/da/planlaegning/kommuner/forebyggelsespakker>

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at orienteringen tages til efterretning

at forebyggelsespakkerne anvendes i implementeringen af Forebyggelsesudvalgets mål og strategi.

Beslutning

Godkendt som indstillet.

Punkt 27: Analyse af kommunal medfinansiering

29.06.00-G01-1-17

Kommunikation

DIR   FOU   BFU   SOS   BSK   KFU   BYP   TMU   ØKE   BYR
X

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Siden kommunalreformen har kommunerne været inddraget i finansieringen af sundhedsvæsenet via den kommunale medfinansiering. Der har gennem årene været flere justeringer i finansieringsformen, og senest ved indførelse af en aldersdifferentieret medfinansiering og justering af regionernes indtægtslofter fra 2018, regionsvis efterregulering fra 2016 og én opkrævning af kommunal medfinansiering pr. indlæggelse fra 2017.

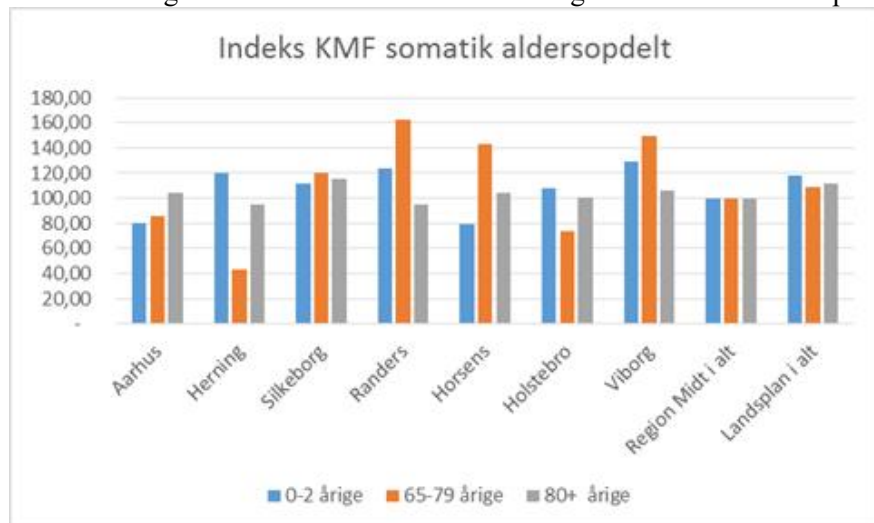
Administrationen har på baggrund heraf udarbejdet en analyse der beskriver ændringerne og betydningen for Herning Kommune. I forbindelse med beskrivelsen af ændringerne klarlægger analysen sammenhænge mellem Økonomaftalen mellem Regeringen og Danske Regioner, aktivitetsloftet og bloktilskudsandelen. Endvidere analyseres der på relevante nøgletal til en vurdering af den aktuelle og fremtidige økonomi for Herning Kommune på ormdådet. Dette med henblik på, at vurdere eventuelle tilpasninger af den nuværende budgetmodel, hvor der tages udgangspunkt i KL's udgiftsskøn for budgetåret.

Sagsfremstilling

Analysen viser, at indførelsen af aldersdifferentiering kan have en positiv økonomisk betydning for Herning Kommune. Det kan være svært at forudsige, hvad de øvrige justeringer af modellen betyder for den fremtidige økonomi, men alt andet lige ser de ud til at være en økonomisk fordel for Herning Kommune her og nu.

Nøgletallene viser, at Herning Kommune i dag har et lavt niveau for udgifter til den kommunale medfinansiering på de fleste parametre, og de få udsving der er har ikke væsentlig betydning for den samlede økonomi på området. Ældreområdet (+65 årige) er placeret flot, særligt i forhold til genindlæggelsesandelen, mens der for de 0-2 årige er mulighed for forbedringer.

Indeks for udgifter til kommunal medfinansiering for somatik - aldersopdelt

Den største udfordring i forhold til at forudsige konsekvenserne er, at økonomien ikke alene afgøres af egen kommunes aktivitet. Det samlede resultat for Herning Kommune afhænger hvert år af egen kommunens aktivitet, aktivitetsloftet for regionen på baggrund af det samlede bloktilskud og den samlede aktivitet for kommunerne i regionen.

Ved beskrivelsen af de forskellige scenarier for 2019, er indlagt nogle forudsætninger for ovennævnte tre faktorer. Scenarierne viser, at selv med forholdsvis få ændringsfaktorer er variationen i resultatet stor. Det betyder, at det er vanskeligt at opstille et bud på en fremtidig budgetmetode, som er bedre og mere retvisende end KL's skøn.

Økonomi

Aktivitetsloftet regionsvist for aktivitetsbestemt medfinansiering tager udgangspunkt i aktiviteten to år tidligere. Eksempelvis udgjorde aktiviteten i 2016 i Region Midtjylland 20,61 procent af den samlede aktivitet i Danmark. Derfor sættes regionsniveauet i 2018 i Region Midtjylland til at være 20,61 procent af det fastsatte samlede aktivitetsniveau på 22,083 mia. kr. For Region Midtjylland udgør det 4,552 mia. kr.

Udgiften til kommunal medfinansiering i Herning Kommune afgøres ikke alene af egen aktivitet og træk på sundhedsvæsenet. Udgiften hænger også sammen med den samlede aktivitet for kommunerne i Region Midtjylland, da der sker en efterregulering i forhold til den samlede aktivitet for regionen. Efterreguleringen sker året efter, at den samlede aktivitet er gjort op.

Det betyder, at kommuner, som aktivitetsmæssigt er placeret lavt, kan ende med at få en økonomisk gevinst, hvis aktiviteten samlet for hele regionen er over aktivitetsloftet. Omvendt kan kommunen blive straffet dobbelt, hvis de har høj aktivitet, men kommunerne ikke samlet når aktivitetsloftet for regionen.

Det betyder, at for at kunne beregne det samlede udgiftsniveau skal følgende tre forhold være kendte:

- Aktiviteten for Herning Kommune
- Aktiviteten for samtlige kommuners aktivitet i Region Midtjylland
- Bloktilskuddet på landsplan – heraf kan beregnes bloktilskuddet for Herning Kommune og aktivitetsloftet for Region Midtjylland.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at analysen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Analyse af ændringerne i kommunal medfinansiering

Punkt 28: Mål og strategi i arbejdet med sundhedsfremme og forebyggelse

29.09.00-A00-1-18

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

X

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

I henhold til budgetproceduren for 2019 skal Forebyggelsesudvalget i juni 2018 aflevere budgetforslag for 2019, som indeholder indsatsområder og politiske årsmål.

På møder i Forebyggelsesudvalget den 29. januar og den 19. marts 2018 er Forebyggelsesudvalget blevet præsenteret for Sundhedspolitikken i Herning Kommune, KL's udspil om sundhedsfremme og forebyggelse samt sundhedsprofilen, Hvordan har du det? 2017, for Herning Kommune.

Dags dato har Forebyggelsesudvalget fået forelagt Sundhedsstyrelsens reviderede forebyggelsespakker, som blev offentliggjort medio april. Forebyggelsespakkerne indeholder den nyeste viden og best practice vedrørende indsatser målrettet 11 udvalgte temaer med betydning for borgernes sundhed.

Sagsfremstilling

Nedenstående oplæg vedrørende udfordringer og relevante temaer på det sundhedsfremmende og forebyggende område tager afsæt i Herning Kommunes Sundhedspolitik, de beskrevne udfordringer i sundhedsprofilen Hvordan har du det? 2017, KL's pejlemærker for fremtidens forebyggelse samt Sundhedsstyrelsens reviderede forebyggelsespakker.

Social ulighed i sundhed

Social ulighed i sundhed handler om, at der er forskel i sundhed og risiko for sygdom mellem grupper i samfundet som følge af social position målt ved fx uddannelse, indkomst, beskæftigelsesforhold, boligforhold og etnicitet.

I Herning Kommunes sundhedspolitik er der fokus på sundhedsfremme og forebyggelse og ikke mindst at fremme sundhed og trivsel blandt sårbare og udsatte borgere i alle aldersgrupper. Visionen er, at alle borgere har lige adgang og mulighed for sundhed og trivsel.

For at det skal lykkes, skal sundhed og trivsel være en naturlig del af borgernes hverdag. Sundhed skabes nemlig, hvor livet leves – i hjemmet, i nærmiljøet, i daginstitutionen, i skolen, på uddannelsen, på arbejdspladsen, i fritiden og foreningslivet.

Med det formål at kunne målrette indsatserne anbefaler administrationen, at der i samarbejde med de øvrige fagudvalg sættes fokus på følgende tre temaer:

- Rygning
- Mental sundhed
- Overvægt (Kost og fysisk aktivitet)

Rygning

Tobaksrygning er den risikofaktor, der har størst betydning for udvikling af sygdom og for tidlig død. Antallet af dagligrygere har været faldende over de senere år men er nu stagneret. I Herning Kommune er der således 16% svarende til 11.000 personer, som er dagligrygere. Heraf ønsker 47% støtte og hjælp til rygestop.

I henhold til KL's anbefalinger er der et stort forebyggelsespotentiale i forhold til at sikre røgfri miljøer og at forebygge, at børn og unge begynder at ryge.

Mental sundhed

Mental sundhed handler om at have det godt og være overvejende glad og tilfreds med livet. Endvidere at kunne udfolde sine evner, håndtere dagligdagens gøremål og udfordringer samt indgå i sociale fællesskaber.

På landsplan ses en stigning i andelen med dårlig mental sundhed eller psykiske lidelser både blandt børn og voksne.

I sundhedsprofilen for Herning Kommune ses at andelen blandt voksne i alderen 16+ år med god trivsel og livskvalitet er faldet fra 77 procent i 2013 til 70 procent i 2017.

Undersøgelser viser, at mental sundhed har stor betydning for blandt andet helbred, uddannelse og beskæftigelse. Der er en sammenhæng mellem dårlig mental sundhed og udvikling af en række fysiske og psykiske sygdomme. Det anslås, at mentale helbredsproblemer er årsag til halvdelen af alle langtidssygmeldinger. Børn og unge med dårlig mental sundhed har oftere indlæringsproblemer og sværere ved at gennemføre deres skolegang og uddannelsesforløb. Mentale helbredsproblemer er årsagen til over halvdelen af alle frafald på ungdomsuddannelserne.

Overvægt

Svær overvægt udgør en betydelig risiko for helbredet og kan blandt andet føre til type 2-diabetes, hjerte-kar-sygdomme, bevægeapparatsproblemer og forskellige former for kræftsygdomme. Foruden de helbredsmæssige konsekvenser er overvægt ofte forbundet med dårlig trivsel og livskvalitet.

Antallet af borgere med overvægt er stigende. I Herning Kommune er der 35 procent svarende til 23.000 personer i alderen 16+ år, som er moderat overvægtige og 17 procent svarende til 11.000 personer der er svært overvægtige.

Landsdækkende undersøgelser viser, at 12 procent af de 6-8-årige er overvægtige. Heraf er ni procent moderat overvægtige og tre procent er svært overvægtige. Blandt de 9-13 årige er 18 procent overvægtige. Heraf er 15 procent moderat overvægtige og tre procent er svært overvægtige. Blandt de 14-16 årige er 19 procent overvægtige. Heraf er 15 procent moderat overvægtige og fire procent er svært overvægtige.

Årsagerne til overvægt er komplekse. Der er dog enighed om, at overvægt udvikler sig i et samspil mellem miljø, gener og adfærd. Det er derfor relevant også at inddrage forebyggelsespakkerne vedrørende mad og måltider samt fysisk aktivitet.

De udvalgte temaer og social ulighed i sundhed

Ryging, mental sundhed og overvægt er ligeledes tre væsentlige faktorer i forhold til social ulighed i sundhed.

Forekomsten af dagligrygere, dårlig mental sundhed og svær overvægt er langt højere blandt borgere med kort uddannelse og dem der er uden for arbejdsmarkedet (arbejdsløse, kontanthjælps- eller sygedagpengemodtagere mv. og førtidspensionister). Ligeledes er forekomsten større, blandt borgere der bor alene og borgere, der bor i lejebolig.

Den sociale ulighed i sundhed ses også blandt børn og unge. Således er forekomsten af overvægt og dårlig mental sundhed størst blandt børn, der vokser op i dårligt stillede familier med adgang til få ressourcer.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at Forebyggelsesudvalget godkender forslag til temaer i arbejdet med sundhedsfremme og forebyggelse

at Forebyggelsesudvalget beder administrationen udarbejde et oplæg vedrørende indsatsområder og procesplan for samarbejdet med de øvrige fagudvalg.

Beslutning

Godkendt som indstillet.

Punkt 29: Budget 2019 - budgetforslag på Forebyggelsesudvalgets område

00.30.00-G01-2-18

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

x

x

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Forslag til budget 2019-2022 på Forebyggelsesudvalgets område, herunder politiske årsmål for 2019, forelægges udvalget til godkendelse.

Sagsfremstilling

Jfr. budgetproceduren for 2019 fremsendes forslag til budget 2019-2022 på Serviceområde 19, Forebyggelse. Budgetforslaget indeholder årsmål samt driftsbemærkninger, der er vedlagt sagen som bilag.

Størstedelen af budgettet på Forebyggelsesudvalgets område vedrører aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet, som styringsmæssigt betragtes som værende uden for rammestyring.

Aktivitetsbestemt medfinansiering er budgetteret som svarende til den teknisk udmeldte budgetramme. Der foretages teknisk korrektion senere i budgetprocessen, således at budgettet på området afspejler det udgiftsskøn, der indgår i Økonomiaftalen mellem KL og regeringen.

Indsatsområder og årsmål:

Forebyggelsesudvalget havde en drøftelse på marts mødet om relevante temaer for de politiske årsmål 2019. Med udgangspunkt i drøftelserne har administrationen formuleret et mål om at sikre Herning Kommunes borgere sunde rammer og sundhedstilbud i forhold til rygning, overvægt og mental sundhed, med fokus på hvordan social ulighed i sundhed reduceres.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at budgetforslag 2019-22 og udkast til politisk årsmål 2019 godkendes

at budgetmaterialet, jf. budgetproceduren 2019, videresendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Godkendt som indstillet.

Bilag

MÅL 2019 for SO19

Budgetbemærkninger 2019- SO19 15.05.18

Der er udarbejdet en forebyggelseshandleplan med en række indsatser, der forløber over flere år. Indsatserne udløber i løbet af 2019.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at budgetopfølgningen tages til efterretning og indgår i kommunens samlede budgetopfølgning, som behandles i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 11. juni 2018 og i Byrådet den 19. juni 2018.

Beslutning

Godkendt som indstillet.

Punkt 31: Forebyggelsesudvalgets studietur

27.12.00-A00-1-18

Kommunikation

DIR   FOU   BFU   SOS   BSK   KFU   BYP   TMU   ØKE   BYR
X

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Forslag til datoer for Forebyggelsesudvalgets studietur forelægges til godkendelse.

Sagsfremstilling

Forebyggelsesudvalget drøftede på udvalgsmødet 19. marts 2018 forslag til datoer og rejsemål for udvalgets studietur. For så vidt angår datoer foreslog administrationen, at studieturen gennemføres fra onsdag den 10. oktober 2018 til og med lørdag den 13. oktober 2018 (hjemrejsedag).

Forebyggelsesudvalget besluttede imidlertid, at administrationen skulle undersøge, om studierejsen i stedet kan gennemføres primo maj 2019. Hvis det ikke er muligt, fastholdes de oprindeligt foreslåede datoer.

Som det fremgår af nedenstående tabel, har det ikke været muligt at finde et tidspunkt primo maj 2019, hvor alle udvalgets medlemmer kan deltage. Jf. Forebyggelsesudvalgets beslutning 19. marts 2018 fastholdes forslaget om 10.-13. oktober 2018 dermed.

Afstemning "Forebyggelsesudvalgets studietur"

<https://doodle.com/poll/ire7k7xphxwyb8yq>

	Onsdag den 1.-lørdag den 4. maj 2019	Onsdag den 15.-lørdag den 18. maj 2019
Johannes Videbæk	OK	
Camilla Bøgelund	OK	
Anne Marie Christensen	OK	
Karlo Brøndbjerg	OK	OK
Lone		OK
Marianne Bjørn		OK
Anne Marie Søe Nørgaard	OK	
Talt	5	3

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at Forebyggelsesudvalget træffer beslutning om datoerne for studieturen

Beslutning

Datoerne for udvalgets studietur bliver den 1.-4. maj 2019.

Punkt 32: Ansøgninger om midler fra Sundheds- og Ældreministeriets pulje til etablering af læge- og sundhedshuse

29.00.00-A00-1-18

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

X

Øvrige sagsbehandlere: -

Resume

Herning Kommune har fået tilbagemeldinger fra Sundheds- og Ældreministeriet i forhold til ansøgninger om midler fra puljen til etablering af læge- og sundhedshuse. Der er bevilget støtte til to projekter og afslag på et tredje projekt.

Sagsfremstilling

På udvalgsrådet 19. marts 2018 blev Forebyggelsesudvalget orienteret om, at Herning Kommune har søgt om midler fra Sundheds- og Ældreministeriets pulje til etablering af læge- og sundhedshuse til fire projekter:

1. Lægepraksis i Herning By (0-ydernet, det vil sige opstart af ny lægeklinik uden patienter).
Der er søgt om 300.000 kr. til indkøb af nødvendigt udstyr til lægeklinikken.

2. Satellitpraksis i Haderup under Lægerne i Sunds. Region Midtjylland er medansøger, men tager forbehold for politisk godkendelse af etablering af satellitten.
Der er søgt om 300.000 kr. til indkøb af udstyr.

3. Fremtidens Folkesundhedshus.
Der er søgt om 0,5 mio. kr. til konceptudvikling.

4. Læge- og sundhedshus i Sdr. Felding.
Herning Kommune og Region Midtjylland har i fællesskab søgt om 7 mio. kr. til køb af byggegrund og etablering af læge- og sundhedshus.

Sundheds- og Ældreministeriet har i brev af 7. maj 2018 meddelt, at Herning Kommune er bevilget de ansøgte beløb i forhold til lægepraksis i Herning By og Satellitpraksis i Haderup, men har fået afslag på midler til konceptudvikling af Fremtidens Folkesundhedshus.

Der er ikke afgivet svar i forhold til ansøgningen om midler til læge- og sundhedshus i Sdr. Felding.

Sundheds- og Ældreministeriets skrivelse om det bevilgede tilskuds størrelse, betingelser og hvilke aktiviteter tilskuddet må anvendes til samt skrivelse vedrørende tilskudsmodtager og tilskudsmodtagers revisor/institutionens regnskabsansvarliges accept af Sundheds- og Ældreministeriets betingelser er vedlagt som bilag. Heraf fremgår blandt andet, at tilskuddet skal være fuldt opbrugt inden 31. december 2018, og at der ved projekternes afslutning skal afrapporteres til Sundheds- og Ældreministeriet om projektets gennemførelse og resultater.

Direktøren for Social, Sundhed og Beskæftigelse indstiller,

at orienteringen tages til efterretning

at der bevilges indtægts- og tilsvarende udgiftsbevilling til serviceområde 19 i 2018 på 300.000 kr. til etablering af lægepraksis i Herning By og 300.000 kr. til etablering af satellitpraksis i Haderup.

Beslutning

Godkendt som indstillet.

Bilag

Tilskud: Lægepraksis i Herning By

Tilskud: Satellitpraksis i Haderup

Afslag: Fremtidens Folkesundhedshus

Punkt 33: Meddelelser fra formanden og udvalgets medlemmer

00.00.00-P19-1517-10

Kommunikation

DIR FOU BFU SOS BSK KFU BYP TMU ØKE BYR

X

Øvrige sagsbehandlere: -

Beslutning

Intet.